

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗАВДАНЬ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ТА МІСЦЕ СЕРЕД НИХ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Олександр Петрович БОЛІЛИЙ,

*здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Забезпечення ефективного та законного функціонування Національної поліції України залежить від багатьох чинників, серед яких – ефективність діяльність підрозділів внутрішньої безпеки. Метою функціонування останніх є досягнення такого стану виконання працівниками поліції своїх службових обов'язків, при якому порушення вимог чинного законодавства є протиприродним для їх свідомості. Така ціль розкривається більш детально в конкретних завданнях.

Зауважимо, що загальні завдання підрозділів внутрішньої безпеки мають відповідати встановленим Законом України «Про Національну поліцію», а саме надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [1]. Названі завдання охоплюють всі підрозділи поліції, включно з тими, діяльність яких спрямована на виконання завдань поліції або на забезпечення її функціонування. Очевидним є те, що окреслені завдання повинні бути конкретизовані відносно визначеної спрямованості діяльності окремих підрозділів.

Є.Б. Приймак та С.В. Погорелов підкреслюють той факт, що завдання Департаменту внутрішньої безпеки обумовлені такими напрямками правоохоронної діяльності: по-перше, загальнодержавною концепцією боротьби зі злочинністю, у зв'язку з якою на Департамент зокрема покладено завдання реалізації державної політики в боротьбі зі злочинністю та охороні широкого кола суспільних відносин від протиправних посягань. По-друге, Департамент внутрішньої безпеки у правоохоронній діяльності робить акцент на запобіжні заходи, а саме на профілактичні та оперативно-розшукові заходи щодо запобігання, виявлення, припинення та розкриття злочинів, які готуються або були вчинені працівниками поліції [2, с. 235-236]. Отже, автори наголошують на похідному характері завдань підрозділів внутрішньої безпеки, які обумовлені загальними завданнями правоохоронної діяльності.

Завдання, які окреслюють специфіку діяльності підрозділів внутрішньої безпеки закріплені Положенням про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України, а саме: 1) формування та забезпечення реалізації заходів з питань внутрішньої безпеки в Національній поліції України; 2) запобігання, виявлення, попередження і припинення кримінальних, корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, що готуються або вчинені поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками поліції; 3) організація і здійснення заходів захисту поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції від перешкоджання їм у виконанні службових обов'язків [3]. Представляється, що доцільним було б уточнити саму категорію «внутрішня безпека», адже вона є ключовою в розумінні названих за-

вдань. Такі категорії, як «запобігання, виявлення, попередження і припинення» відносно правопорушень характеризують зміст концепції протидії. М.А. Грібов та А.М. Черняк підкреслюють, що протидія злочинності за своїм характером є правоохоронною діяльністю, яку розглядають як багатофункціональне та різноаспектне поняття, що охоплює майже всі сфери державної діяльності. Її здійснюють на загальносоціальному та спеціальному рівнях. Загальносоціальна протидія злочинності є основою спеціальної протидії. Спеціальну протидію здійснюють шляхом правового реагування на вчинення злочину та спеціально-кримінологічного запобігання новим злочинам. У змісті протидії злочинності більшість дослідників виокремлює два блоки, що пов'язані між собою та є елементами однієї системи: 1) запобігання злочинам; 2) реагування на них [4, с. 39-40]. Тож фактично другим із зазначених завдань стоїть протидія правопорушення конкретно визначеного кола суб'єктів.

Підсумовуючи зазначимо, що завдання відображають основне призначення підрозділів внутрішньої безпеки, вони мають визначальний характер по відношенню до функцій, компетенції та повноважень. Профілактична діяльність є одним із безпосередніх завдань підрозділів внутрішньої безпеки, що здійснюється в процесі: 1) реалізації механізму протидії правопорушенням серед працівників поліції; 2) усунення перешкод у здійсненні ними своїх службових обов'язків, які мають виключний характер та відповідають Конституції та законам України.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
2. Приймак Є.Б., Погорєлов С.В. Основні завдання департаменту внутрішньої безпеки Міністерства внутрішніх справ та окремі напрямки його вдосконалення ДВБ на сучасному етапі. *Право і безпека*. № 4 (46). 2012. С. 235-237
3. Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України. Наказ Національної поліції України від 09.11. 2015. № 83 URL: https://dostup.org.ua/request/55439/response/132816/attach/3/.pdf?cookie_passthrough=1
4. Грібов М. А., Черняк А. М. Протидія злочинності оперативними підрозділами правоохоронних органів: поняття та зміст. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. № 4 (109). 2018. С. 37-51